

Bartłomiej Pocztowski
Wydział Prawa i Administracji
Uniwersytet Marie Curie – Skłodowskiej
w Lublinie

Streszczenie rozprawy doktorskiej pt.:
Publicznoprawne aspekty statusu agencji rządowych

Prezentowana praca doktorska dotyczy publicznoprawnych aspektów statusu agencji rządowych. Z uwagi na fakt, iż w przestrzeni prawnej funkcjonują zróżnicowane podmioty określane jako „agencje rządowe”, różniące się statusem prawnym, organizacją wewnętrzną oraz wykonywanymi zadaniami, należy zastrzec, iż rozprawa dotyczy wyłącznie agencji będących państwowymi osobami prawnymi, o których mowa w art. 18 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych.

Wyzwaniem przy omawianiu problematyki agencji rządowych jest powstawanie kolejnych tego typu podmiotów, których działalność reguluje rozbudowane i dynamicznie zmieniające się otoczenie prawne. Niewątpliwie na tle ustawodawstwa wyróżnia się wskazana powyżej ustawa o finansach publicznych, która uporządkowała formy organizacyjno-prawne sektora finansów publicznych poprzez m.in. wprowadzenie nowej konstrukcji prawnej – agencji, określanej jako „wykonawcza”.

Działalność agencji rządowych w zasadniczy sposób oddziałuje na zróżnicowane sfery przestrzeni społeczno-gospodarczej, w których uzasadniona jest interwencja państwa. Nieunikniony jest wzrost znaczenia tych podmiotów w strukturze administracji z uwagi na nowe zadania, które ta administracja powinna realizować. Powyższa kwestia implikuje jednak wiele problemów natury prawnej w zakresie przykładowo: charakteru prawnego i zakresu realizowanych zadań, narzędzi sprawowania nadzoru i kontroli nad ich wykonywaniem oraz zakresu odpowiedzialności agencji i ich organów za podejmowaną działalność.

Ze względu na fakt, iż problematyka publicznoprawnego statusu agencji rządowych wymaga przeprowadzenia wielopłaszczyznowej analizy, niniejsza rozprawa została podzielona na dziesięć rozdziałów uwzględniających zróżnicowane aspekty organizacji i funkcjonowania tych podmiotów.

Celem pracy jest przeprowadzenie kompleksowej analizy publicznoprawnego statusu agencji rządowych, która pozwoli na udowodnienie tezy, iż stan prawa polskiego wskazuje wyraźnie na to, że agencje rządowe są podmiotami prawa o szczególnym charakterze, co wymaga podjęcia zabiegów, także legislacyjnych, w kierunku optymalnego ukształtowania ich modelu.

W ramach rozprawy wskazano podstawowe wyznaczniki konstrukcji prawnej agencji rządowych, które indywidualizują te podmioty w zakresie realizowania zadań administracji publicznej. Ponadto określono stopień samodzielności agencji rządowych w stosunku do naczelných organów administracji rządowej realizujących zadania nadzorcze do tychże podmiotów. Dodatkowo wyrażono stanowisko w zakresie zasadności tworzenia agencji rządowych.

W rozprawie wskazano również postulaty *de lege ferenda* dotyczące dalszych prac legislacyjnych w zakresie organizacji i funkcjonowania agencji rządowych.